

Kaj vse je »urejal« Bobby Baker

dinamičen poslovni človek v ZDA

Bobby Baker je drago prodajal svoj vpliv. Kot sekretar demokratske večine v ameriškem senatu je razpredel svoje niti na daleč in na široko. Začel je kot »paž« skritarj in leta v sedemdesetih letih v žepu, končal kot nevaren spletkar in milijonar s petindesetimi milijoni. Milijon, čeprav je bila njegova plača »samo« 24.500 dolarjev na leto. V enaindvajsetih letih si je ustvaril pravi finančni imperij, ki je slonel na prodajanju vpliva. Javnost je izvedela, da se senatorji, ki krojijo zakone, po katerih se morajo državi ravnati, včasih ne zmenijo zanje. In celo predsednik Lyndon Johnson ni postal nedotakljiv. »Saturday Evening Post« piše o njem:

»Vtaknil sem denar v belo kurveto. On je zahteval govtovino, nikoli ni jemal čekov. Sprva sem mu dajal po 250 dolarjev na mesec, dva bankovca po 100 in enega po 50. Zalepil sem kurveto, jo vtaknil v žep in se odpravil v njegov urad na Capitol. Bila sva sama. Vzel je kurveto, jo odprl, potegnil ven denar in ga preštel. Pozneje se je kren zvišala na 650 dolarjev in ker nista imela časa, da bi se ogledala v banki, sva morala uporabiti denar iz blagajne družbe. Prihajal sem torej v njegov urad na Capitolu z debelim sveženjem bankovcev, ki jih je skrbno preštel. 650 dolarjev je razložil po mizi, v bankovcih po 20, 10 in 5 dolarjev. Zmezal jih je preštevati pred menoj.

Človek, ki je to izpovedal, je Ralph Hill, dinamičen poslovni človek iz Washingtona, doma iz nekega mesteca v Južni Karolini. On, je Bobby Baker, drug in nič manj dinamičen poslovni človek iz Washingtona, ki je tudi doma iz nekega mesteca v Južni Karolini. Ralph Hill je obrazložil svoje očitke v sodni pritokbi, ki je vložil 9. septembra lani. Dotlej je bil Bobby Baker, ki zavrača vse Hillove obtožbe, prav tako sekretar demokratske skupine v senatu ZDA.

Ko je dolgo zvonjenje električnih zvoncev odmevalo med marmornatimi stebri v galerijah na Capitolu in pozivalo senatorje, naj se vrnejo v dvorano glasovati, je Bobby Baker — velik, mlad mož, visok kakih 1,80 m, nekoliko upognjen in obločen v brezhibno temno obleko s televiznikom in kravato iz bele svile — stal zvrh pri vhodu v zvišeno dvorano. Med vrati je vsak demokratski senator naglo spregovoril nekaj besed z Bakerjem. Mladi »paž« so nenehno tekali k njemu, telefonskimi sporočili, nedejkanimi na listice papirja. Bobby se je ozrl na sporočila, medtem ko se je pogovarjal, in jih tlačil v žep, ki je bil že poln takšnih papirjev. Naglo je stopil po prehodu med klopi, da bi povedal nekaj besed senatorju, potem pa se je podvil k drugemu senatorju, ki ga je bil poklical z zgoraj. Govoril je »paž« tako, da je tlesnil z prsti, miš zamaral nekaj na uho in mladenič se je pognal, da bi opravil zaupno poslanstvo.

Bobby je obzirno, učinkovito in s presenetljivo gotovostjo organiziral glasovanje in kontroliral večinske skupine demokratov v ustanovi, ki je senatorji sami skromno nazivalo »največja poslovna skupščina na svetu«. Vsakega senatorja je obvestil, o čem bo glasoval, kakšne so želje vodstva stranke in kako se bo glasovanje verjetno izteklo. Vsak hip je vedel, kje so senatorji in kaj počnejo. Navzven jih je, kdaj morajo biti navzoči in kdaj lahko odidejo, in jih poučil, kdaj naj govorijo in kdaj naj molčejo. In le redkokdaj se je zmotil. Bobby Baker se je kretal kakor ugaljen neka med zaposlenimi strici. Njegovih funkcij ni določalo nobeno pravilo, nobeno besedilo, toda kljub temu je bil najučinkovitejši sodelavec, kar so jih kdaj imeli senatorji.

Potem je prišla pritožba Ralpa Hilla: ta je obtožil Bobbyja, da je izkoristil svoj vpliv, da bi namestil avtomate družbe Hill v neko voljaško tovarno in da je potem — ko je bil plačilo — bil v tovarni »razveljavitev« pogodbe. Bobby je vse to zanikal, toda po Washingtonu so začele krožiti tuje druge govorice. Casopisi so začeli objavljati nenavadne zgodbe in v zadevo se je vmešal FBI.

V začetku se je senat delil na dve nedvedne. Senator Mike Mansfield, voditelj senatske demokratske večine in »pokrovitelj« Bobbyja Bakerja, je izjavil, da se njegove zasebne zadeve in zadeve njegovega sodelavca ne tičejo senata. Toda neki drugi senator je sodil drugače: John Williams iz zvezne države Delaware se je dvignil iz svojega naslonjaka in začel obzirno preiskavo po mestu. Bobby se ga je izogibal, kolikor se je dalo, in je raje odstopil, da mu ne bi bilo treba odgovarjati na njegova vprašanja.

Cimboj se je skandal širil, tembolj se je pojavljala primerjava s »skandalom Profumo« ameriškega tipa, ker je javnost izvedela, da je v družini Bobbyja Bakerja nekaj zalih deklet, ki se ne zanimajo samo za politiko. Najbolj privlačna med njimi je bila Ellen Remetsch, edleke z naslovni strani, črnolasa poročnica z vojniškim in zahodnonemškima vstopnimiz. Po preiskavi, ki jo je izvedla FBI, so zaključili Remetsch obzirno poslali nazaj v Nemčijo.

Na lovu za domnevnimi »orgijami« so novinarji preplavili Quorum Club, lokal, ki je bil videti samo od zunaj miren. Bobby je tak lokal spremenil v kraj sestankov med senatorji in iskali raz-

nih uslug s Capitol Hilla. Novinarji so se nagnetili v »Carrousel«, razkošen motel, vreden milijon dolarjev, ki ga je Bobby zgradil v Ocean Cityju, v državi Maryland, da bi iz njega napravil »razkošno priležnost za politično smetano«. Novinarji so tudi odkrili, da stanuje Bobby z ženo in petimi otroki v novi hiši, ki je veljala nad 150.000 dolarjev, v kitajskim slogom, ki jim je odprl vrata. Bobby je bil tudi lastnik hiše v mestu, vredne 35.000 dolarjev, v kateri je stanovala njegova upravnica tajnica, nekdanja kraljica lepote, 23-letna Carole Tyler.

Za tem »velikim življenjem« so novinarji odkrili prve obrise presenetljivega finančnega imperija. Odkrili so, da se je Bobby udeležil velikanske borzne spekulacije »Mortgage Guaranty Insurance Corporation«. Prav tako je imel tesne zveze s »Sery-U Corporation«, ki je namestila za več kot štiri milijone dolarjev avtomatov po tovarnah obrambnega ministrstva. Razvedelo se je tudi, da ima svoje interese v nekem odvzetniškem podjetju, zavarovalnici, potovniški agenciji, družbi za nepremičnine in celo v nekem — pokopališču.

Uradna plača Bobbyja Bakerja je znašala 24.500 dolarjev letno. Po lastni oceni je vrednost njegovega imetja presegala 1.875.000 dolarjev. Senat je prišel do zaključka, da vse to terja preiskavo.

Začetni odpor senatorjev proti preiskavi je bil razumljiv. Bobby je ve in senatorji vedo, da je vse tisto, kar je on počel, morda počel tudi kdo izmed ljudi, ki jim je služil. Leta in leta so senatorji izkazovali zelo strogo odredbo, kako naj se drugi vedejo, ne da bi se sami po njih ravnali.

Bobby je v pravem pomenu besede in bolj kot kdorkoli drug, otrok senata. Na sobi je imel še kratke hlače, ko je prvi prestopil prag stavbe na Capitol Hillu. Od začetka svojega vzpona pri štirinajstih letih do svojega padca pri petindesetih letih je bil zmeraj uslužbenec senata.

Leta 1942 je na priporočilo prijateljev neki senator iz Južne Karoline izbral mladega Bobbyja, da bi iz njega napravil senatornega »paža«. Predložen in izbran je domače sredine je Bobby prišel z avtomobusom iz rodnega kraja Pickens v Južni Karolini s 75 dolarji v listnici. Ko se je prijavil v službo na Capitolu, so ga »stare bajte med paži« zvekle v mračne kleti senata, kjer so mu slekli hlače in mu krepko izprali zadnjico, kakor je to navada pri začetnikih. Ti stari paži so z velikim veseljem ugotovili, da mali kmetarjav nosi dolge volnene spodnje hlače. Zato so mu jih še bolj naložili, da se več dni ni mogel uvesti. Neposled so ga zalili z vodo in ga pustili vsega obkakanega.

Ko je bil tisti večer sam v svoji sobi, je zapisal v dnevniki: »Črne misli me obletavajo! Vseh deset večerov zapovrstje je zapisal isti stavek. V rodnem mestecu Pickens je ena izmed njegovih učiteljic, gospodična Lucille Hallum slišala, da je žalosten, in mu je pisala, naj vztraja. V odgovor je prejel en sam stavek, nedejkan papirju: »Gospodična Hallum, Bobby Baker se nikoli ne vda«.

Bobby se ni vdal. Nasprotno. Senat je postal njegovo delovno mesto. Pod orlaško kupolo Capitola so se zvrstila glavna doživetja v življenju mladega moža, tukaj je študiral pravo, tukaj je izpeljal prvi posel, tukaj je srečal svojo ženo in ji vdoril. Ko se je poročil, je bil sprejem v prostoričeh človeka, ki je potem odigral izredno pomembno vlogo v njegovem življenju: Lyndona B. Johnsona.

Bobby je bil bister in energičen fant, ki se je naglo udil. S 18. letom je postal »prvi paž« demokratov. Ko je uškal 22. leto, so ustanovili zanj posebno delovno mesto »šefa demokratske garderobe«. Ta ključni položaj mu je omogočil navezati stiske stike z vsemi senatorji in pristaviti svoj lonček k tistim ljudem, ki so se začeli dvigati kakor zvezde, posebno k novemu človeku Lyndonu B. Johnsonu.

Leta 1953 je Johnson pomagal Bobbyju, ki je bil takrat star 24 let, da je dobil položaj pomočnika sekretarja demokratske manjšine v senatu. Dve leti pozneje, ko so demokratski spet dobili večino v senatu, je Johnson postal voditelj demokratske skupine, Bobby pa njen sekretar. Čeprav ameriška ustava določa, da ne more nihče postati senator pred 30. letom, je 26-letni Bobby Baker naročil senatorjem, kaj naj delajo.

Neki senator iz pretežno kmetijske zvezne države je prošil Bobbyja, naj mu omogoči članstvo v komisiji za kmetijstvo. »Nikar«, mu je dejal Bobby. »To je za senatorje iz zveznih držav, ki so volilno »zanemljivi«. Vi ne boste rešili kmetijskega vprašanja, poleg tega pa boste zgubili glasove«. To je bil pameten nasvet. Senator je bil Bobbyju hvaležen.

Za senatske komisije je bil Bobby nekakšen ženskovarjski svetnik. Vedel je, kdo ni zadovoljen s svojim položajem, kdo hlepi po položaju drugega, kdo se dolgočas in kdo je zadovoljen. Ko so se pojavile na obzorju personalne spremembe, je lahko zmeraj računel nekaj potez naprej kot šahovski veleomajster.

Bobby je spremenil svoj začetni izgovor iz Južne Karoline in ga natanko prilagodil teksakemu nosiljačemu izgovoru Lyndona Johnsona, da ju je bilo skoraj

nemogoče razlikovati po telefonu. Ker Johnson nima sina, so nekateri ljudje začeli klicati Bobbyja »emali« Lyndona.

In potem se je začel Bobby Baker počasi spreminjati. Marsikdo izmed njegovih starih prijateljev se spominja, da se je ta preobrazba začela natančno takrat, ko je Lyndon Johnson jel razmišljati o možnosti, da bi bil izvoljen za predsednika ZDA. V nemirnih dneh predvolilnega boja, ki je sledil, je imel nekdanji »paž« priložnost seznaniti se z osebnostmi, kot je Murchinson iz Teksasa. Pozneje je spremljal člana te družine petrolejskih milijarderjev h kalifornijskemu guvernerju Patu Brownu, da bi od njega dobil dovoljenje za ustanovitve dirkalnice. Bobby je postal zaupen prijatelj Freda Blacaja, mlajšega, washingtonskega zastopnika velikega podjetja, ki deluje za obrambo. Zdal je ta Fred Blacaj v preiskavi zaradi utaje davkov. Bobby se je seznanil z nekimi velikimi živinami v igralnicah v Las Vegasu in je spremljal enega izmed njih v centralo letalske družbe Pan American World Airways v New Yorku, da bi mu pomagal priti do določenih olajšav pri gradnji kazina na nekem otoku v Karibskem morju.

Toda predsedniška kampanja Lyndona Johnsona se je kmalu končala in teksaki senator se je moral zadovoljiti z votlo slavo podpredsedniškega položaja. Za seboj je pustil vajenca, ki je poznal tehniko, a je zdaj moral služiti popolnoma drugemu pokrovitelju. Novi voditelj demokratske večine senator Mike Mansfield je za razliko od Johnsona menil, da si morajo senatorji sami ustvariti mnenje.

Znamenja, ki so govorila o nastajanju »novega Bobbyja Bakerja«, so se množila.

»Narekoval sem pismo tajnici v predstobi kakih deset metrov od Bobbyja«, pripoveduje neki senator, »ko je zazvonil zvonec za glasovanje, ki sem se ga hotel udeležiti. To je Bobby vedel. Brez dvoma je bil razmišljen, ker mi ni niti pomignil. Nisem se udeležil glasovanja in sem se potem razburjal: »Prvič se mi je kaj takega primerilo,« sem mu dejal. »Nikoli več se ne bom zanesel na vas.«

Tudi v senatni dvorani so se dogajale nenavadne stvari. Čeprav je bilo vodstvo Demokratske stranke prepričano, da bo zmagovalo na nekaterih pomembnih glasovanjih, je doživelo poraz z enim ali dvema glasovoma. Pred letom dni je senat obravnaval sporni zakonski osnutek o zdravstveni pomoči starim osebom. Takrat je senator iz zvezne države New Mexico Clinton Anderson, ki je zagovarjal osnutek v imenu vlade, razposlal nekoli toke nenavadno opozorilo o človeku, ki bi moral služiti stranki: »Niti besedice Bobbyja.«

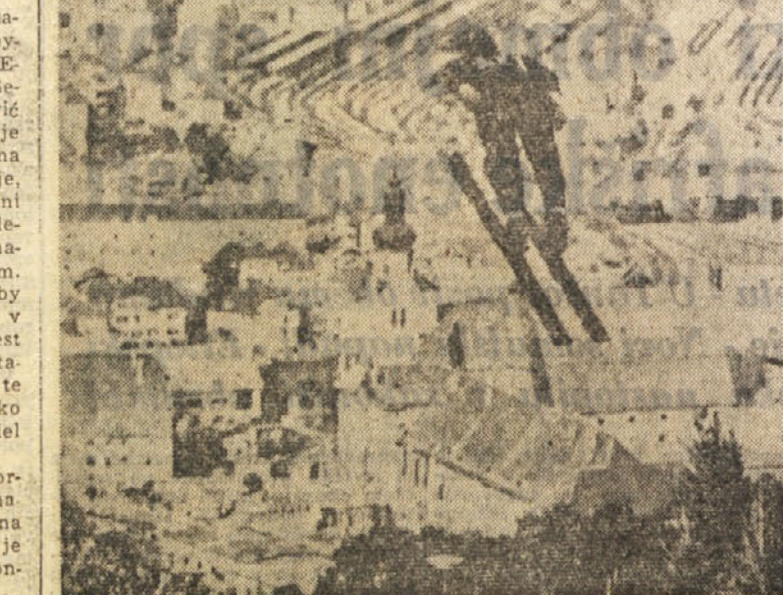
Anderson so zveznijski osebni stiki med Bobbyjem in senatorjem Kerram, ki je vodil opozicijo proti temu zakonskemu osnuteku. Do glasovanja je prišlo potem, ko je Bobby obvestil Belo hišo, da je Kerr prenehal z enim ali dvema glasovoma. Rezultat je osupnil kongres: Kerr je zmagal z dvema glasovoma. Neki demokratski »taktak« menili, da so bili izdani.

Vsekakor je postalo očitno, da se je začel Bobby zanimati še za druge zadeve in ne samo za politiko. Za borzna poročila, med drugim Družba »Mortgage Guaranty Insurance Corporation« iz Milwaukee, specializirana za dajanje posojil v gradbeništvu, je že dolgo čakal na vladni dekret, ki bi ji nudi določene davčne olajšave. Dva tedna pred objavo dekreta se Bobby kupil nekaj delnic te družbe. Takoj po objavi dekreta se je vrednost teh delnic strmo dvignila. Nekotiki kasneje je Bobby narekoval Carole Tylerjevi nenavadno pismo — sami besedami: »Draga Al, potujšmo 27.444,93 dolarjev, kar znaša polovico izkupička, ki je pretendent neke struje na španski in celo na francoski prestoli. Najprej se je zaradi tega vzneimil holandski dvor in potem se vlada. Kraljica, ki je živela na olimpiadi v Innsbrucku, je hčer poklicala iz Španije domov na sestanek, toda hčer ni bilo in sploh ni so vedeli, kam se je v Španiji skrila. Sedaj pa je prišla domov še kar z zeminom in tantom. Hoče noč bode na Holandskem veliki stvar na znanje, princesa, ki je prva za prestolonaslednico Beatrice, se bo morala odrediti vsem dinastičnim pravcam.

Značilno je, da je senat zaupal uradno preiskavo o Bobbyjevih dejavnosti ljubiznivemu Everetu Jordanu, senatorju iz Severne Karoline. Jordan je prišel v senat leta 1958. Takrat je bil star 67 let. Toda senat ima prav tako kot kristjani, Zidje, Kitajci in muslimani svoj lastni kolektor, po katerem je prvo leto zmeraj tisto leto, ko se senator prvič pojavi v najsvetejšem. Po tem kolektarju je bil Bobby starejši od Jordana. Prišel je v senat pred 20 leti in samo šest članov sedanega senata je starejši od njega. Prav zaradi te starostne lestvice je nekoliko padel ugled senata, ko je padel tudi Bobby Baker.

Isti večer, ko je Everett Jordan prvič preživel večer v senatu, ga je neki novinar ustavljal na hodniku in ga vprašal, kako je preživel prve ure v tem zakonskem svetilišču.

»Ohja je blago odgovoril Jordan. »Stopil sem v dvorano in ostal sem tam, dokler mi Bobby Baker ni dejal, da lahko odidem domov.«

Vse kolajne so oddali olimpiado slovesno zaključili. Zadnjo zlato kolajno si je osvojil Norvežan Toralf Engan (na sliki) z zmago na velikih skakalnicah. V levem kotu se gori olimpijski ogenj, ki je kmalu nato ugasnil — za štiri leta

PO KATASTROFI V VAIONTU

Protestne demonstracije izseljencev iz Erta in Cassa v Cimolaisu

Demonstrirali so zaradi omejenih podpor in zahtevali izpolnitev obljube ministra Pieraccinija

CIMOLAIS, 10. — Od davi so v Cimolaisu demonstracije izseljencev iz Erta in Cassa, ki protestirajo zaradi omejenih podpor in hočejo, da se izpolni obljuba, ki jo je dal minister Pieraccinij ob svojem obisku na področju Vaionta, ki je rekel, da bodo mogli obiskati svoje domove v Ertu in Cassu. Demonstracije, kateri se udeležuje je kakih 100 oseb, so se doslej vršile brez neredov.

Na področju jezera Vaiont se nadaljuje varnostna dela okoli umetnega jezera, po zrušenju usoda s hriba Toc. Do konca meseca bodo začele delovati črpalke, ki bodo vzdrževale raven vode na varnostni ravni. Voda doslej narašča na dan od 5 do 10 mm zaradi dotoka vode iz dotokov. Črpalke bodo morale izprati do 200 kubičnih metrov v sekundi.

Prav s takšno naglico se nadaljujejo tudi dela za gradnjo neke-

ga odtoknega predora ki bo dograjen, preden bo začel sneg kopneti, to je do prvih dni maja. V delu je tudi tretji del programa, to je gradnja visokega zidu, ki bo preprečeval morebitne pljuske vode v dolino Cimolaisa.

Medtem dograjujejo nadaljnjih 20 hiš za izseljence iz Erta in Cassa. Hišice bodo izročene konec meseca februarja. Pretekega 6. februarja je bilo 20 opremljenih hišic izročenih dvajsetim družinam, ki so jih bili prej začasno namestili v koloniji San Salvatore ter v krajevni hotelih. Gre za funkcionalna stanovanja, zgrajena iz lesa za družine šestih, petih in štirih članov.

RIM, 10. — Vodstvo vsedržavnega mednarodnega odbora odvisnih inženirjev sporoča, da je poslalo predsedniku ministrskega sveta ter predsedniku senata in poslanske zbornice pismo, v zvezi z rezultati preiskave o nesreči v Vaiontu, ki jo je opravila v ta namen imenovana ministrska komisija.

V poročilu se najprej poudarja, da ni namen niti razpravljanja, niti poglabljanja se v to, ali so doslej sprejeti ukrepi pravilni, namen je objektivno proučiti, če so odvisne inženirje v splošnem obstaja ob sedanjem stanju nujna in brezopojna povezava med osebno odgovornostjo, ki jim po zakonu pripada ter možnostjo, da lahko računajo z najboljšimi pripravi in sredstvi ter ustreznimi osebami, da lahko neposredno, brez tujega vmešavanja vršijo nadzorstvo.

Glede Pieraccinijeve obljube pa se je v Rimu zvedelo, da je minister poslal v Belluno podtajnika Battista, ki ga spremljata še dva

ce zelo hude, kajti torpedovka bourne, na kateri je bilo okoli 1000 moških posadke, ni pa bilo na izpizdriva komaj 2300 ton. Posledica tega je bila, da se je torpedovka štiri ure pozneje že potopila. Na kraj nesreče so takoj odpile vse ladje, ki so plule v bližini, poleg tega so bila poslana tja letala in helikopteri. Glasnik avstralske admiraltete je povedal, da je pri nesreči utonilo nekaj oseb.

Pozneje so sporočili, da je bilo na torpedovki 319 moških posadke ter da predpostavljajo, da je najmanj polovica posadke izgubilo življenje.

ZADELA STA »13« NA TOTOCALCIO

Razdelila si bosta 186 milijonov lir

Prvi je milanski predelavec Giulio Della Pace, oče dveh otrok - Drugi pa je policijski agent iz Barija Giuseppe Gallo, oče petletne hčerke

MILANO, 10. — Pri nedeljskih nogometnih stavah sta zadela »13« le dva srečanja. Eden je iz Milana, drugi iz Barija. Prvi je predelavec v nekem podjetju, drugi pa policijski agent. Razdelila si bosta 186.000.000 lir.

Milanski srečanje Giulio Della Pace, sinovi niti niti pogleda svojega stavnega lista in je davi prišel v službo, kot po navadi. Ko pa je v šlacinici podjetja listal po nekem časopisu, je opazil, da je milanski »srečanje« neki »Giulio D. P. 19«, kar ustreza njegovim podatkom in kar je bil tudi napisal na zadnjo stran stavne liste. Najprej je telefoniral domov hčerki, da bi ta

prekontrolirala lestvice na stavnem listu in ostale podatke. Ko so se podatki ujeli, je poklical vedno število delavcev, ki delajo z njim in jim privoščil kovanje vina. Delovni tovaršarji se tudi zabavali, naj tega ne govorijo okrog, vendar se je vest raznesla, kajti čim je njegova žena stopila čez čas v neki frizerski salon, jo je trizer že vprašal, če je vest o »13« točna. Ženska se je izgovarjala, da stave ni dobil njen mož, pač pa svak.

Resničnost pa je kmalu pozneje potrdil sam Della Pace, ki je stavni listek že nesel v banko. Po navadi je Della Pace stavil na večsternski stavni listek skupno še z nekateri

knjige ~ gledališče

glasba ~ slikarstvo

Festival »Slovenske zabavne melodije 1964«

Festival »Slovenske zabavne melodije 1964«

LJUBLJANA, 10. — Organizatorji festivala »Slovenske zabavne melodije 1964« Radiotelevizija Ljubljana, Zveza »Svoboda« in prosvetni društva Slovenije so razpisali natečaj za izbiro ljudi, ki bodo pripuščeni na festival. Končni rok za prijave je prvi april. Od prispelih pesmi bo posebna komisija izbrala 22, ki bodo sodelovale na festivalu od 21. do 23. maja v Ljubljani. Avtorji treh najboljših melodij bodo nagrajeni z 200.000, 150.000 in 100.000 dinarjev.

Ljubljanska Opera pojde na turnejo po Sovjetski zvezi

LJUBLJANA, 10. — V Moskvi so podpisali sporazum, v smislu katerega naj bi v kulturni izmenjavi med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo letos julija odšla na gostovanje po Sovjetski zvezi tudi Opera Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane.

To vest je potrdil direktor Ljubljanske Opere Demetrij Zebre. Čeprav poročnost še niso znane, ker se tajnik zveze komisije za kulturne stike s tujino O. Dikič še ni vrnil, bodo v kratkem določene vse postavke glede terminov in mest, ki naj bi jih ljubljanska Opera na svoji turneji po Sovjetski zvezi obiskala. Hkrati s tem pa bo določen tudi repertoar, s katerim bo nastopila. Glede slednjega je Demetrij Zebre izjavil:

»Vsekakor bi se zavzemali za to, da bi po možnosti predstavili kako domače cerno delo, iz svetovnega repertoarja pa ono, kar imamo v svojem programu najboljše, bodisi po glasbeni in pevski, bodisi po uprizoritveni plati. Vsekakor je to prebilo, da odhaja celoten operni ansambel v Sovjetsko zvezo, zaradi česar se tembolj zavedamo odgovorne naloge.

Ljubljanski operni ansambel je bil doslej na turnejah v nekatere države zahodne Evrope, pred dnevi se je vrnil tudi z uspešne turnee po Italiji, kjer je gostoval v Modeni, Reggio Emilii, Parmi in Mantovi, ni pa še bil na gostovanju v socialističnih državah. Zato je Demetrij Zebre izrazil zadovoljstvo, »da je komisija za kulturne stike ustvarila tudi ljubljansko Opero v redno izmenjavo na podlagi konvencij, ki jih podpisuje s tujimi državami.

Prešernov muzej v Kranju

KRANJ, 10. — V okviru letošnjih Prešernovih proslav je bila v soboto v Kranju svečanost, ko je bil v hiši, kjer je umrl slovenski pesnik France Prešeren odprt Prešernov spominski muzej. V gornjem nadstropju hiše, kjer je imel pesnik svojo pisarno in stanovanje, je bil s pomočjo raznih slovenskih kulturnih ustanov urejen muzej, ki ponazarja pesnikovo dom z njegovo opremo in pohištvom ter številnimi dokumenti. Uvodne besede na svečanosti je spregovoril ravnatelj Gorjanskega muzeja I. Bertonec, za njim pa sta govorila še podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije Beno Zupančič ter prof. Alfonz Gspan.

Sopska filharmonija v Berlinu

BERLIN, 10. — V Vzhodno Nemčijo je pred dnevi prispela iz Prage sopska filharmonija, da bi pod vodstvom Igora Markevicia predviedla dva koncerta. Prvi koncert je bil v Leipzigu že prvotnega doma in prisotnostvili so ji mnogi slovenski književniki in prejavilci. Studijska knjižnica iz Novega mesta pa je ob tej priložnosti v oči doma ljudske prosvete razstavila književna in rokopišna dela Antona Sovreta.

Iz Novega mesta poročamo še drugo vest: V počastitev 100-letnice smrti Primorčev Julije in 130-letnice Prešernovega Sonetega ga venca so v soboto v veži Studijske knjižnice, ki nosi ime po Miranu Varcu, odprli razstavo slovenskih ometnih venecv. Otvoritev je bila združena še s krajšim kulturnim sporedom.

»Sveto pismo« bodo snemali tudi v Dalmaciji

RIM, 10. — Dino De Laurentis je v nasprotju z mnogimi protislovnimi vestmi — vendarle obloži, da bo slovita pevka Maria Callas sodelovala kot igralka v kinematografski verziji Svetega pisma. Doslej je bilo že veliko ugibanj, omenjenih je bilo že veliko umetnic, zd se pa, da je De Laurentis dokončno izbral. Mnogo scen tega »superulvanke«, kot so ga že imenovali, nameravajo posneti v Dalmaciji, predesem v bližini Dubrovnika in Splita. Poleg velikanskih zgradb, ki jih pripravljata režiser John Huston ter arhitekt Mario Chiari, bo tudi velikanski babilonski stolp in poleg tega tudi Noetova barka.

Fiuggi razpisuje nagrado za 400-letnico Michelangela

FIUGGI, 10. — Upravni odbor avtonomnega zdravstvenega podjetja in turističnega društva za Fiuggi je v sodelovanju z občinsko upravo sklenil, razpisati »Mednarodno slikarsko razstavo Fiuggi«, posvečeno Michelangelu. Upravni odbor zdravilišča je poveril svojemu predsedniku naloge, naj stopi v stik z županom, da bi začel skupno akcijo pri državnem odboru za počastitev Michelangela, pri državnem odboru pa izjavil, da se ima za svojo srečo zahvaliti sv. Tereziji, na katero se je obrnil in ki mu je napravila čudež.

Dosti hrupa za...? Holandska princesa Irena (na sliki) se je iz protestantke prelevila v katoličanko. Povod za to »pobožno« dejanje je zaroka z nekim španskim princem, ki je pretendent neke struje na španski in celo na francoski prestoli. Najprej se je zaradi tega vzneimil holandski dvor in potem se vlada. Kraljica, ki je živela na olimpiadi v Innsbrucku, je hčer poklicala iz Španije domov na sestanek, toda hčer ni bilo in sploh ni so vedeli, kam se je v Španiji skrila. Sedaj pa je prišla domov še kar z zeminom in tantom. Hoče noč bode na Holandskem veliki stvar na znanje, princesa, ki je prva za prestolonaslednico Beatrice, se bo morala odrediti vsem dinastičnim pravcam.

Leta 1958 so se Bobbyjevi kolegi v senatu zabavali, ko jih je ta pregovoril, da so sprejeli neznatno zakonsko odločbo, s katero so dovolili uvoz žirar iz Kenije za zasebni živalski vrt na Floridi. Lastnik živalskega vrta je bil klient pravne pisarne, s katero je bil Bobby povezan. Zakonsko določbo so takrat imenovali »Bobbyjev zakon«. Toda lani novembra je »New York Times« pisal o Bobbyjevi intervenciji v zadevi, ki je dosti manj eslikovita. Casopis je pisal, da je Bobby izkoristil svoj vpliv in dosegel spremembo nekega davčnega zakona, da je novi zakon dajal prednost razkošnim hotelom, kot je bil razkošen njegov motel v Marylandu.

Na novem ljubljanskem hotelu »Lev« je v petek ob 13. uri prikrak pristal helikopter, in sicer tokrat samo za film »Zorota«, ki ga snema podjetje »Viba-film«

RAZVOJ ROMUNSKJE INDUSTRIJE

Glede nafte drugi v Evropi

Kemijska industrija povečana za 30 odst. - Jekla petkrat več kot leta 1950

BUKAREŠTA, februarja — Neke romunski pesnik je bil nedolgo tega deležen časti, da v radijski oddaji, ki v njej sodeluje, deloma v stihu, deloma v prozi, navede določene gospodarske podatke, pri čemer bi se tako tudi številkam posredoval nadih poezije, ki naj bi se z njo prežela vsa nacija. To poetično razpoloženje, namenjeno nevidnemu sodniku, namreč nevidnemu sodniku, je bilo v romunski radijski oddaji, ki govori o mestu Romunije v svetovnem gospodarstvu.

Samo dejstvo, da se Romunija, predvsem njena industrija v zadnjih letih razvija s petnašdesetodestno večjo hitrostjo v primerjavi s prejšnjimi leti, potrjuje ugotovitve OZN, da razpolaga omenjena država z enim od najbolj dinamičnih gospodarstev v Evropi. Takšen razvoj je sicer do neke mere povsem normalen pojav za državo, ki je vse svoje sile zastavila za svojo kar najhitrejšo industrializacijo.

Ne štedijo se sredstva, skušajo se privabiti najboljši strokovnjaki, ki obenem pa se uvažajo najglednejše naprave iz vseh kraljev Evrope in od drugod. Vse to hkrati zgovorno tudi potrjuje, kakšna je bila v tem pogledu prejšnja industrijska raven te države v razvoju, kjer se še vedno dva od treh Romunov preživljata od poljedelstva.

Bežen pregled na številke gospodarskega načrta jasno dokazuje, da je v preteklem letu bila dana prednost temeljni industriji, ki naj bi omogočila nov zagon vsega gospodarstva in tudi dvignila življenjsko raven. Tako se je kemična industrija povečala za celih 30 odstotkov naprej v primerjavi s prejšnjimi leti, gradbeniška industrija za okrog 20 odstotkov, električna energija za 18, lesna industrija za 15, strojna za 13 odstotkov itd.

Javljeno je, nadalje bilo, da je proizvodnja jekla dosegla 2 milijona 700.000 ton, t.j. petkrat več kot l. 1950, vrhu tega pa je bilo proizvedeno šestkrat več železne rude in osemkrat več jeklenih cevi.

Prvič se je tudi zgodilo, da je bilo proizvedenih nad deset milijonov ton premoga in deset milijard kubičnih metrov metana. Katerega zaloge so skorajda neizčrpne. Električne energije je bilo proizvedeno nad 11 in pol milijard kilovatih ur, od tega nad 90 odstotkov v termoelektrarnah.

Izločanje nafte, polji je prvič preseglo 12 milijonov ton, da siračno je zastala proizvodnja takih imenovanih belih petrolejskih derivatov in je zaradi tega občasno prišlo do pomanjkanja visokotekstilnih vrst bencina.

V istem času je v tovarnah bilo izdelanih nad 20.000 velikih tovornih vozil (potniški avtomobili se ne izločujejo), vendar pa za okrog 15 odstotkov manj traktorjev kot v l. 1962, t.j. zaradi prehoda na proizvodnjo modernejšega, univerzalnega tipa omenjenega stroja iz podobnih razlogov je prišlo do zmanjšanja tudi v proizvodnji naprav za izkoriščanje nafte, polji, vsem ko se je proizvodnja Dieslovih motorjev za lokomotive z močjo 2100 KS dvignila od 8 kosov l. 1961 na 59 v l. 1963.

S pol milijona ton kalcinirane in kavične sode, sodijo Romuni na naprej med velike evropske proizvajalce omenjenih proizvodov. Nadalje izkazuje kemična proizvodnja še okrog 200.000 ton celuloze, 190 tisoč ton papirja, približno isto število ton estov, steklenih rudniških gnojil, dušičnih gnojil je bilo proizvedenih dvakrat več kot v prejšnjem letu.

Druge plat industrijskega vprašanja Romunije pa se kaže v pospešenem dvigu proizvodov široke potrošnje, razen televizorjev (88 tisoč kosov v letu 1963), hladilnikov (72.000 kosov), pralnih strojev (110.000 kosov), kakor tudi polnjenja in detergentov. Znižala se je proizvodnja sladkorja za 14 odst., mesa za 10 odst., nadalje proizvodnja mesnih in mlečnih izdelkov — razen mleka in masla — kakor tudi ribjega olja.

V primerjavi z letom 1962, je zastala tudi proizvodnja tkanin, razen volnenih in trikotniških izdelkov, a do neke mere tudi obnove in še nekaterih drugih artiklov.

Romunski gospodarstveniki so ugotovili, da zavzema njihova država drugo mesto v Evropi glede proizvodnje petroleja in pa na prav za izkoriščanje nafte polji, sedmo pa v proizvodnji jekla, osem, osmo glede kalcinirane sode in klorja ter deveto mesto v proizvodnji celuloze in plastičnih mas.

V pogledu vseh omenjenih izdelkov se potemtakem Romuni lahko uvrstijo med prvih deset proizvajalcev v Evropi. Vendar, poleg vseh teh uspehov, ostaja Romunija z lanskega leta 610 kW električne energije na posameznega prebivalca še naprej na kake na zadnjem mestu med članicami SEV. Podobna situacija je tudi v pogledu proizvodnje jekla in celuloze, v kolikor pride prvega

Pust v Miljah: skupina «Vatusi» (zgoraj) in skupina «Francoska revolucija»

DROBEC IZ NAŠE BLIŽNJE ZGODOVINE

Deset številčk «Goriške straže» leta 1918

važen vir za tedanje dogodke na Goriškem

2. Sredi novembra 1918 je cenzura list zaplenila, uredništvu pa ukazala, naj ga tiska v italijanščini, češ da v Gorici ni primerne cenzorja

ki je vodila protislovensko politiko, zabeležena graja Italije, ker je ta napovedala vojno. Prav tako ima veliko krivdo, če bi tudi italijanska izredna, ki jo je vlada spregledovala. Od časa do časa se pojavljajo misli o bodočnosti, izražena brez dvomov, včasih so pa dvomi močnejši, čeprav je veliko zaupanja v Wilsonovo osebnost.

Kot omenjeno, je «Goriška straža» postala v drugi polovici okupacijskega obdobja. V tem smislu je ob koncu oktobra (1) pozvala goriške Slovence, da v čim večjem številu sodelujejo pri podpisovanju so «Spomeniku goriških Slovencev Narodnemu svetu v Ljubljani», ki jo je 17. oktobra izdal pokrajinski odsek. Upoštevali možnost, da bi prišlo do italijanske aneksije Goriške in drugih

kih krajev, je hotel pokrajinski odsek s podpisovanjem na omejeno spomeniko dokazati ljudsko voljo, plebiscit goriških Slovencev. Podpisovanje je bilo končano šele po italijanski zasedbi. Negotovitost, ki jo je list že od svojega začetka bolj ali manj jasno izražal, pa je ob koncu oktobra bila očita in razumljiva. V imenu pokrajinskega odseka je s sporocili ljudem, naj ohranijo mirnost in naj se ne plašijo zaradi različnih dogodkov. Na istem mestu je še sporočil, da je vrhovna inštanca v vseh narodnih, gospodarskih, in političnih zadevah za Goriško pokrajinski odsek (2). Ko je ta prvega novembra prevzel celotno javno upravo slovenskega dela dežele z glavnim mestom Gorico vred je «Goriška straža» izšla v posebni številki in prinesla odloke pokrajinskega odseka (3). Poročala je o razmerah v Gorici in deželi, polna navdušenja nad nastalim položajem, ki je omogočil Slovincem, da so v Gorici za nekaj dni prevzeli oblast v svoje roke. V navalu radosti pa ne pozabljamo na Italijane in poudarja za ljudstvo dobro pojmuje pravo svobodo pravice lo samoodločbe. Posledje ni bilo izgovorov ne demonstracij. Kar je Slovincem v veselje, je rade volje dovoljeno tudi italijanskim sosedom. Saj nima doba, ki smo jo začeli, ne pozna več narodnega sovraštva, temveč medsebojno skupnost in bratstvo ljubezen. V novi družbi narodov bomo v Jugoslaviji tudi Italijane spoštovali in čuvali njih pravice. Slovinci naj ne izjavijo drugoderne, dokazujejo, da je o razmerah v Gorici znanja napisati toliko ohrabljujočih in navdušenih besed, ki so nam danes še vedno edina pričra prvih dni meseca novembra leta 1918 na Goriškem. Pri vsem pa je list kazal tudi na negativne pojave, ki so se začeli kazati na naj bi v takratnih precej zmedenih razmerah lahko se nastali. Sprito vsega pa je celo omenila možnost, da bi v dogovoru s pokrajinskim odsekom utegnili iziti večkrat tedensko. Prav na dan prihoda prvega odseka italijanske vojske v Gorico je list sporočil, da se Gorici približujejo Italijani in za to poziva v imenu pokrajinskega odseka ljudi k redu in miru. Po prihodu italijanskih oddelkov v Gorico je beležila dogodke in svarila Slovence pred vznemirjenji in poudarjala, da vlada med obema narodnostima medsebojno razumevanje. Bodočnost Goriške pa je sedaj postala še bolj nejasna zadeva in zahteva: «Goriška spada k Jugoslaviji». Najde dovolj bodrilnih besed (4), zlasti ko se prav kmalu pokažejo namere novih okupatorjev, katerih žrtve je sama postala.

Le dvakrat je še po prihodu prvih Italijanov v Gorico izšla. Njena deseta številka od 9. novembra je bila zadnja številka v letu 1918. Značilen je uvodni članek z naslovom «Neskladnost», ki prinaša prve ugotovitve po komaj štiridnevni italijanski okupaciji. Ljubeznost je v veselje sprejelo novo dobo misleč, da je končno zasijala slovenska zvezdica svoboda. Toda dogodki zadnjih dni so padli na njih srca kot licača mora. Ljudje so povpraševali po neskladnostih, ki so jih v tih dneh opazili. Prva neskladnost je okupacija italijanske vojske, ki ugovarja Wil-

PO DOLGIH LETIH ZNANSTVENEGA RAZISKOVANJA

Tobak brez nikotina najavljajo iz Bolgarije

Kaj bo z nagrado iz posebnega Nobelovega sklada? - Sadike tobaka precejpljene na podlago paradiznikove rastline

V zadnjem času se zelo veliko razpravlja o odnosu med kajenjem in rakom na pljučih. Za poročili, ki sta jih objavili angleška in švedska zdravstvena organizacija pred dvema letoma, je prišlo poročilo ameriških strokovnjakov, ki je vzbudilo pravi preplah. Danes, torej, že ni več dvoma, da je med kajenjem prvenstveno cigaret in rakom na pljučih vzročna zveza. V tej zvezi se je tudi govorilo o možnosti pridelovanja tobaka in izdelovanja cigaret brez nikotina. Čeprav ni rečeno, da je nikotinistični element, ki naj bi povzročal rak na pljučih, ker je vzrok te stritostne bolezni verjetno v neki drugi substanci ali v kombinaciji več sestavin cigarete, je to odkritje verjetno zelo pomembno, kajti nikotin zares ni brezpomemben za zdravje kadilcev.

Bolgarija bo prihodnje leto izdelala prve štiri tone cigaret brez nikotina. Eno tona takih cigaret pa so že vskladiščili pri «Bulgartabaku». Gre za lepe zavojčke po 20 cigaret. Nove cigarete imajo že svoje ime in sicer: «Neutrotabak» in «Atrotabak». Na zavojčkih cigaret «Atrotabak» piše, da ne vsebujejo nikotina, da pa imajo povsem enak in nespremenjen aromo tobaka. Ta vrsta cigaret vsebuje celo majhen odstotek atropina, ki dobro vpliva na bronhialno astmo, na čir na želodcu in na srčne napake. Cigarete vrste «Neutrotabak» pa ne vsebujejo niti niti kotina niti atropina in so zato primerne za kadilce, ki ne bolehaajo za ravednimi boleznimi. Kadilci imajo torej dve vrsti tobaka, med katerimi lahko izbirajo, točneje med katerimi bodo lahko izbirali.

Stare sanje, da bi mogli vdhavati dim dobre cigarete brez škodljivih posledic nikotina je torej postal resničnost. Uresničila ga je skupina znanstvenikov bolgarske akademije znanosti. Tobak brez nikotina se pridobiva s cepitvijo tobakovke sadike na podlago paradiznikove rastline, ali na podlago neke rastline, ki noli znanstveni naslov satura straminum, tobakov list, ki se pridobiva na ta način, se pridelava na isti način, kot navaden tobak, brez vsakih stranskih ali dopolnilnih procesov.

Cena teh cigaret pa niti ni mnogo višje od cene navadnih cigaret. Znaša približno 15 dolarjev za kg cigaret, kar je po mednarodnih merilih okoli 50 zavojčkov po 20 cigaret.

O tem veljavi odkritju so bili obveščeni že odgovorni organi Nobelove ustanove. Od leta 1938 je namreč v okviru Nobelove ustanove poseben sklad 50.000 dolarjev, (ki se je do dnešne verjetno že podvojil), ki je namenjen za nagrado tistemu, ki bo pridelal tobak, oz. izdelal spro cigareto brez nikotina. Ker je k odkritju pripomogla skupina botanikov, kemikov, biologov in agronomov, vsem ko Nobelov sklad predvideva individualno do delitev nagrad, bo zanimivo videti, kako se bo ta problem rešil in kdo bo v zgodovini zapisan kot iznajdnitelj ali izdelovalec prve cigarete iz tobaka brez nikotina.

Kako pa so bolgarski strokovnjaki prišli do tega uspeha? To je v tisku povedal prof. Dolcev, ki ima verjetno glavno zaslugu pri tem revolucionarnem izumu. Prof. Dolcev se je rodil 1910. leta v vasi Skodelovo v južni Bolgariji. Leta 1932 je diplomiral na fakulteti za farmaceutsko kemijo v Pragi, in je 10 let pozneje dobil še doktorat na rimski univerzi.

Ko se je 1944. leta vrnil v domovino, je prof. Dolcev postal direktor kemijsko-farmaceutskega laboratorija bolgarskega Rdečega križa. Tedaj je bilo treba praznovati čim več zdravih vseh vrst, da bi se zaustil potrebam, ki ob kocu vojne niso bile majhne. Le nekaj let pozneje se je prof. Dolcev mogel vrniti k proučevanju «kalodov». Bolgarija je pred vojno izvažala velike količine listov že omenjene rastline satura straminum, ki je osnovna surovina za pripravo antiastmatičnih cigaret. Sedaj pa je Bolgarija morala to celo uvažati, da bi zadoštila domačim potrebam. Ministrstvo za zdravstvo se je lotilo ustreznih ukrepov, da bi proizvodnjo takšnih cigaret povečala, da bi zadoštila vsaj domačim potrebam. In prof. Dolcev je dobil nalogo, da se loti dela, ki bi to omogočilo.

Po dolgem in zapletenem posku su mu je l. 1956 uspelo doseči odločen rezultat. Ko je 3/4 sušit tobaka cepil na podlago rastline satura straminum, je liste tobaka, ki so zrastle na tej kombinirani rastlini, podvrželi kemični analizi. Prvo poročilo, ki je bilo nato poslano akademiji znanosti, se je glasilo: «Po cepitvi tobakovke rastline na podlago satura straminum, so tobakovki listi vsebovali 0,090 odst. alkaloida atropina, ki je v njih prisel iz podlage sature straminum, ni pa bilo v teh listih oti sledu nikotina. Cigarete, ki so napravljene iz takšnega tobaka, imajo trpek okus, ki verjetno izhaja od časopisnega papirja».

Po navadi starih bolgarskih kmetov je namreč prof. Dolcev zavil cigarete iz novega tobaka kar v časopisni papir in to zato, ker ga je znanstvena vmeznika, da čimprej spozna uspeh ali neuspeh svojega odkritja.

Priznati je: je torej tobak, zavil kar v časopisni papir. Zato je prvo poročilo o rezultatih tega odkritja tudi vsebovalo to ne navadno formulacijo, ki danes več ne drži, ker so nove cigarete «Neutrotabak» in «Atrotabak» napravljene iz tobakovih listov brez nikotina in hkrati iz dobrega cigaretnega papirja.

Če imamo danes na pr. kavo brez kofeina, bomo, kot kaže, v kratkem imeli tudi cigarete brez nikotina. K temu bi dodali to, da v kolikor ni nikotin povezan z rakom, bo nova cigareta boljša vsaj glede drugih škodljivih vplivov nikotina, ki jih ni malo.

Radio Trst A

Nacionalni program

Slovenija

Torek, 11. februarja 1964

6.30 Vreme na ital. morjih; 6.25 Naš jutranji program; 8.35 Glasbeni sejem; 9.15 Pesmi; 10.00 Operna antologija; 10.30 Soli; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. pesmi; 11.45 E. Smetana; 12.00 Glasbeni duo Russo-Salferi; 12.20 Glasbeni kalediskop; 18.00 Italijanska; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Sodobna ital. glasba; 18.50 Trio Lou Bennett; 19.15 Pisani balconi; nato Harmonija zvokov; 20.00 Sport; 20.30 «Gospodar» Matica; komedija; 21.35 Pustni ples.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.10 Kut juke-box; 13.45 D. Cuttin; a le gite sul vaporetto; 14.10 Furlanski glasbeniki.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.00 Za delovne kolektive; 9.30 Melodije; 12.00 in 12.30 Glasba po željah; 13.30 Kvintet Kranjčan; 14.00 Dunajske melodije; 14.30 Popevke; 15.30 Komorno popolno; 16.15 Glasbeni pabečki; 16.45 Popolninski zmenek; 17.00 Operna glasba; 17.40 Sama glasba; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje C. Mazzetti; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ital. jazz; 22.40 Zagrebški «Collegium musicum».

6.20 Angličani; 8.05 Pisana palata; 8.35 Plesni zvoki; 8.55 Radijska sola; 9.25 Instrumentalni ansambli; 9.45 Pojeta Blanka Zec in Vladimir Ružički; 10.15 Cl. ganski napevi; 10.40 iz Wagnerjeve «Walkire»; 11.00 Pozor, nimas prednosti; 12.05 Zabavna glasba; 12.25 Domače pesmi; 13.30 iz balade P. I. Čajkoveškega; 14.05 Radijska sola; 14.45 Jug. rapsoadi; 15.15 Zabavna glasba; 15.30 V torku na videenje; 16.00 Vsač dan za vas; 17.05 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.10 Zabavna glasba; 18.25 Plesni orkester; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Komorni zbor; 20.20 N. Corvelli; «Dvojni koncert»; 21.05 Vedetni koncert; 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Srupni program JRT; 23.05 Zvenče kaskade.

Ital. televizija

17.30 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Ljovne učenosti; 20.15 Sportne vesti; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «Pilot Joe»; 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 F. G. Lorca - R. Rossellini; «Il linguaggio dei fiori»; 23.00 Sportne vesti.

Jug. televizija

PROSTO — BREZ SPREDA

ŠPORTŠPORTŠPORTŠPORTŠPORT

PRESENEČENJA V NEDELJSKEM KOLU

Bologna ustavljena Milan premagan

Inter ☆
s celotnim ☆
izkupičkom ☆
iz Turina ☆

ALIGA		LESTVICA	
IZIDI		Bologna	20 13 6 1 37 12 32
*Atalanta-Bologna	1:1	Milan	20 13 5 2 37 15 31
*Bari-Juventus	1:1	Inter	19 12 4 3 23 13 28
*LR Vicenza-Messina	1:1	Florentina	20 10 6 4 30 13 26
*Lazio-Milan	1:0	Juventus	20 10 6 4 34 20 26
*Modena-Mantova	1:1	Roma	20 8 5 7 24 20 21
*Roma-Genoa	1:1	Vicenza	20 7 7 6 17 18 21
*Florentina-Sampdoria	1:0	Atalanta	20 6 7 7 17 27 19
*Spal-Catania	3:1	Mantova	20 4 9 7 19 25 17
*Inter-Torino	2:0	Lazio	20 6 5 9 13 15 17
Prihodnje tekme (16. t. m.)		Catania	20 5 7 8 18 24 17
Roma - Atalanta; Modena - Bari; Fiorentina - Bologna; Lanerossi - Catania; Mantova - Inter; Genoa - Lazio; Spal - Messina; Juventus - Sampdoria; Milan - Torino.		Torino	20 4 9 7 16 22 17
		Spal	20 5 7 8 20 21 17
		Genoa	20 4 8 8 17 21 16
		Modena	19 4 7 8 18 28 15
		Sampdoria	20 6 2 12 21 33 14
		Bari	20 2 9 9 8 22 13
		Messina	20 3 5 12 16 36 11

Bologna se je vendarle odaljila od Milana. Ne toliko po lastni zaslugi, ker se je morala v Bergamu zadovoljiti le z neodločenim izidom in seveda le z eno točko, temveč po zaslugi Lazia, ki je pripravil največje presenečenje dneva. Rimljani so prišli v Milan pripravljeni na poraz, toda potek tekme je pokazal, da so bili na igrišču boljše močve.

Po prevladovanju je Morrone končno le zadel v cilj in povedel goste v vodstvo. V vrstah Milana pa se je govorilo o avtogolu Noletija, ki se je žele do takrat na Morronejem in ji spremenil smer, kar je zadostovalo. Naj bo kakorkoli, dejstvo pa je, da Milan ni mogel nadoknaditi razlike in je bil že na tem, da ga nasprotniki še bolj ponižajo. Ne samo z boljšo igro, kar se je zgodilo, temveč še z večjim številom golov, do katerih pa ni prišlo zaradi smole, ki je spremenila rimske napadalec.

Drugo zmago na tujih tleh je dosegla Fiorentina, ki je bila v gosteh Sampdorije, tretjo pa milanski Inter, ki je z dvema goloma spravil usterilo Torino na kolena. V ostalih tekmah ni posebnega in vse ali manj predvideni rezultati. Najbolj pa je razočaral Juventus, ki v Bariju ni mogel preko neodločenega izida, Messina si je prav tako izsilila v Vicenzi neodločen izid, kar se je po eretilo tudi Mantovi v škodo Modene.

Roma je sicer zmagala, a se je morala pošteno potruditi in se spopiti, da je odpravila Genoa s porazom domov. In končno naj omenimo še zmago enajstorce iz Ferrare, ki je imela v gosteh ne preveč uporno Catania.

NOGOMET V VIAREGGIU

Praški Dukli
«Pustni pokal»

VIAREGGIO, 10. — Praška Dukla si je z zmago z 2:0 (1:0) nad Bologno osvojila prvo mesto na 18. mednarodnem mladinskem nogometnem turniru za pustni pokal. V tekmi za tretje in četrto mesto je buđenški Perencvaros premagal Romo 2:1 (1:0).

Totocalcio		TOTIP	
Atalanta-Bologna	(1:1) X	1. — 1. Tercel	1
Bari-Juventus	(1:1) X	2. — 2. Calcante	2
LR Vicenza-Messina	(1:1) X	3. — 1. Quasi Quasi	X
Milan-Lazio	(0:1) 2	4. — 2. Mombasa	X
Modena-Mantova	(1:1) X	5. — 1. Treno	X
Roma-Genoa	(1:0) 1	6. — 2. Gattamelata	1
Sampdoria-Florentina	(0:1) 2	7. — 1. Rigel	2
Spal-Catania	(3:1) 1	8. — 2. Hektor	1
Torino-Inter	(0:2) 2	9. — 1. neveljavna	X
Alessandria-Brescia	(1:2) 2	10. — 2. neveljavna	X
Padova-Catanzaro	(2:0) 1	11. — 1. Granatiere	2
Simmenthal-Triestina	(0:2) 2	12. — 2. Furla Indiana	1
Verona-Varese	(3:1) 1		
KVOTE			
13 — 93.041.000 lir		10 — 78.552 lir	
12 — 2.620.000 »		9 — 10.146 »	

DENIS VAK BAKER

PREPOVEDANO SREČANJE

Bila je v kuhinji, ko je prišlo pismo. Prišla je vsakodnevno delo kot običajno: vstala je, pogrnila mizo, počakala, da je zalila vodo, nato je iz gornje sobe poklicala Kena.

On je lahko spal četrte ure dalje, a nato je moral hitro zajtrkovati in oditi, da je ušel viak ob sedmih in petinštirideset, s katerim se je vozil v mesto.

Včasih je bil moč že v kuhinji, ko je prišla pošta, toda to so bili dnevi, ko je bil postar zgodnejši. Amanda je silila rahel zvok pisem, ki so padla v nabiralnik. Odsila je, da bi jih odnesla. V kuhinjo se je vrnila ravno došle od glavnih kuverte in je jih hotela odložiti na mizo, kar je spoznala nekdo pisavo. Vzela je modro kuverto, naslovljeno na hišo njegove očeta, a nato poslano njej.

Znana, nekdo ljuba pisava jo je vrnila nekaj let nazaj. Stala je kakor vkopana in zatopljena v čudne misli.

Slišati je bilo hrup iz gornje sobe nadstropja. Amanda je potisnila pismo v žep svoje jutranje halje.

Ko je Kena nekaj minut pozneje vstopil v kuhinjo, je bila pošta priložna pri njegovem krožniku, žena pa mu je sedela nasproti mirna in resna, pripravljena, da mu nalije običajno skodelico čaja.

— Za vrata, danes sem pozni! Moram pohiteti. — Ken je tako govoril vsak dan, v nabiralnik pošiljal kos opoene kruha, da mu nalije običajno skodelico čaja.

Torej tak je bil njun zakon: kdaj pa kdaj se je uprla, a nato je bilo zmeraj bolj vse tako, kot je želel Ken. To jutro je težko čakala, da bi Ken odšel. Čakajoča na to, se je neka-

PO OLIMPIADI V INNSBRUCKU: NASVIDENJE V GRENOBLU

Norvežanu Toralfu Enganu zadnjo lovoriko IX. iger

Dogodki na tirolskem snegu v znamenju rekordov - Skoraj milijon gledalcev

INNSBRUCK, 10. — Z dvajstim dnem tekmovanja so v nedeljo ugasili v tirolskem glavem mestu olimpijski ogenj. Svečanost je bila slovesna in kratka. Ogenj je ugasnil, olimpijsko zastavo so sneli z droga in jo izročili v varstvo avstrijskemu olimpijskemu odboru, ki jo bo hranil do prihodnjih zimskih iger. Še prej pa so dvignili na prvi jambor zastavo Grčije, kot začetnici olimpijskih iger, na drugega avstrijsko, na tretjega pa v čast državi, ki bo organizirala prihodnje igre, francosko. To je bilo v večernih urah. Še prej pa so hokejski zaključili turnir B skupine, skakalci pa so se poganjali v zrak in se borili za zadnjo zlato kolajno.

Zadnje lovorike so v zaključnem dnevu olimpijade podelili Norvežanu Toralfu Enganu, ki je zmagal v skokih na 90-metrski skakalnici v Berg Islu, dalje Finu Veikkui Kankkonenu in tudi Norvežanu Torgerju Brandtzaegu.

Najhujša borba za osvojitve zlatih nagrade je potekala med Enganom, ki je zasedel na manjši skakalnici Seefeldu drugo mesto in zmagovalem na isti skakalnici, Finu, ki je sicer poletel najdlje, vendar ga je njegov norveški tekmeč premagal predvsem zaradi lepšega sloga. Za njima se je takoj uvrstil Brandtzaeg, ki pa nikakor ni mogel ogrožati prvima dvema osvoboditvama prvih dveh lovorik. Sicer je že izgledalo, da je zmagal Brandtzaeg, kar je navdušilo njegove številne rojake, ki so kot gledalci sledili znamenju tekmovalni letošnje zimski olimpijadi. Ko pa so uradno razglasili rezultate in z njimi zmago Engana, so ti dali duška svojem veselju s tem, da so zapeli norveško himno.

Novi prvak Toralf Engan je prvi nastopil na olimpijskih igrah. Sicer je dovolj znan, saj je v Zakenih osvojil 1962. leta naslov svetovnega prvaka. V Innsbrucku je pobral na majhni skakalnici srebrno, na veliki pa zlato lovoriko.

IZIDI

LESTVICA

*Padova-Catanzaro	5:0	Foggia	20 10 7 3 27 13 27
*Triestina-Monza	2:0	Brescia	19 12 5 1 32 11 24
*Verona-Varese	3:1	Cagliari	19 8 8 3 13 9 24
*Brescia-Alessandria	2:1	Verona	19 7 9 3 13 9 24
*Foggia-Venezia	2:1	Varese	19 7 9 4 21 11 23
Prihodnje tekme (16. t. m.)			
Potenza - Alessandria		Padova	18 7 8 3 16 7 23
Simmenthal Monza - Brescia		Napoli	19 7 7 5 23 21 21
Foggia - Cagliari		Catanzaro	20 8 5 7 24 29 21
Verona - Catanzaro		Lecco	18 7 6 5 15 15 20
Padova - Cosenza		P. Patria	20 6 8 6 22 19 20
Prato - Napoli		Udinese	20 7 6 7 15 16 20
Varese - Palermo		Triestina	20 7 6 7 18 20 20
Lecco - Pro Patria		Potenza	20 5 9 6 18 16 17
Parma - Triestina		Venezia	20 6 5 9 18 22 19
Udinese - Venezia		Palermo	20 4 8 8 16 17 16
		Alessandria	19 4 6 9 11 23 14
		Simment.	19 2 9 8 12 13 13
		Prato	20 2 9 9 11 25 13
		Parma	19 2 8 9 14 27 12
		Cosenza	19 4 4 11 11 12 12

V BENETKAH ZA ODOJBARSKO B LIGO

Preveč negotovosti in napak: odtod poraz Borove šestorke

Kot smo pravilno predvidevali, je bila nedeljska tekma odbojarske B lige v Benetkah med Fiammo in Borom zelo razburjiva in se je končala šele po petih setih. Na žalost pa borovcem ni uspelo zaključiti srečanja z zmago. Prvi set je bil za ekipo zelo trd, igra je bila namreč skrajno do konca zelo dinamična in tekme sta si slišno nizali točke. Proti koncu so Tržačani močneje pritisnili in zaključili z močno ofenzivo v svojo korist.

Tudi v drugem nizu se je igra nadaljevala po istih tih, dokler niso borovci postopili. Nasprotniki so to izkoristili in povedli. Ko so se Tržačani ponovno zbrali, je bil prepozno, da bi stanje še izboljšali.

Tretji set bi bil lahko odločilne važnosti. Zato sta se obe ekipe zavedali. Tega sta se vrgli v ognjevit borbo. Tako je postal ta set v vseh pogledih najboljši in najbolj razburjiv. Z obeh strani se so vrstili sloviti napadi, igralci pa so odlično reševali te napade. V zadnji igri je Bor začel s predi najtežje žoge. Boru je uspelo zaradi večje gibčnosti preiti v vodstvo, katerega je ohranil kljub silovitim odgovorom domačinov.

S četrtim setom bi lahko borovci tudi uspešno zaključili tekmo, ki bi moral najbolje zaigrati, po pustili in prepuštili pobudo nasprotnikom. Posledica tega je bila, da so domačini že vodili 13:6, ko so Tržačani sprožili ofenzivo, ki jih je pripeljala na 13:14, kar je koristilo gostiteljem. Ko so menili, da bodo Fiammo dohiteli so si naivno zapravili žogo in s tem tudi set.

V zadnji igri je Bor začel s predi velikim elanom in tudi pre-

šel v vodstvo. Vse je kazalo, da nasprotniki ne bodo imeli več besede. Tedaj se je zgodilo to, kar ni nihče pričakoval. Tržačani so pri serviranju zgrešili postavbo, kar je v njihovih vrstah povzročilo zmedo, s katero se je nasprotnik okostil. Pri tem pa je tudi sodnik zagrešil nekaj napak, še posebej zaradi točnega žoge, ki je bila skozi luknjo v mreži. Ker tega ni videl je prišlo do točnega nasprotnikom, kar je hudo poparilo borovce, ki niso več znali odgovorjati in so tako izgubili zadnjo priložnost za zmago.

Ceprav je bila igra vsekakor napeta, niso borovci niso popolnoma zadovoljili. Predvsem je bilo v njihovih vrstah presejo negotovosti in lahko se reče tudi boječnosti.

Izid FIAMMA-BOR 3:2 (15:12, 7:15, 15:12, 13:15, 7:15).

V. R.

— Si prepričan, da me boš spoznal? —
— Prepričan sem. — Glas mu je podhrteval. — Popolnoma prepričan.

Nekaj minut čez eno je bila Amanda pred restavracijo. Vedela je, da jo čaka: to je bila dobra Philpova navada — točnost.

Ko ga je zagledala naslonjena na zid, ji je razbijalo srce, ni se še pripravila. Približala se mu je in čutila, da je spet vsa zmedena kot deklica.

Pozdravila sta se z nervozno zadnjostavjo, ki je izginila šele, ko sta udobno sedela za mizo v kotu lokala.

— Tako je že bolje. — Gledal jo je čez jedilni list.

Nasmehnila se je. — Res? Bila sem... nekoliko nervозна.

— Reci prestrašena! Prav tako kot jaz ves dopoldan. Grozno sem se bal.

— Res? Saj si bil vendar zmeraj tako samozavesten!

Ko je govorila, ga je rado vedno gledala. Spominjala se je znanega obraza, tega dekškega obraza, na katerem je bilo zdaj nekaj gub. Podzavestno je dvignila roko ob misli, da tudi on zapuša isto na njej.

— Kaj sem res pušal tak vtis? —
— Se vedno je mislil na njeno prejšnjo pripombo.

— Mogoče sem celo bil, a sedaj... —
— Rahlo se je zdrlil. Nadaljevala sta pogovor. Ta pogovor je bil čuden. Namenoma sta se izogibala prepovedanih stvari, a kljub temu sta se počasi približevala že zdavnaj pozabljenim podrobnostim in opazirala vrata spominom.

Spomin! Spomin!... Natakur ju je prekinil. Narodila sta kosilo.

— Se spominjaš, kdaj sva bila zadnjič tu? —
— Da, je mislila, spominjam se. Kot da je vsa leta čakala sama ta trenutek, prevzela jo je vsa preteklost: bil je čudovit dan, sprejela sta se ob reki in gledala ladje, ki so plule mimo pod mostom. Nato se je zmrčilo. Mirno in intimitno sta večerjala. Smehljala sta se in si stiskala roke, vedla sta, kot novoporočena. Zaljubljeno. Objel jo je in žalostno pogledal.

— Amanda, jutri moram odpotovati. Oče želi, da bi odprl novo zastopstvo na vzhodu. —

Ni takoj dojela, kako strašna je novica, Philip je pogosto odhajal zaradi očetovih poslov, nih stvari, za trenutke je bila prepričana, da gre tudi tokrat za eno izmed običajnih potovanj v inozemstvo. Toda iz njegovih oči je razbrala, da ni tako.

— Pravzaprav grem v Kalkuto. Odpotovat bom jutri z letalom.

Druga dne je odšel. Amanda je bila vsa izgubljena. Mno gredeji je je omenil, da je v tem odhodu najbrž skrit nalet Philipovega očeta, ki ni odobral njune ljubezni in jo je moral hotel s tem pretrgati.

Poslaval se je ji je Philip prisegel večno ljubezen. Zagotavljal ji je, da ji bo stalno pisal in da se bo kmalu vrnil. Nekaj časa je poskušala verjeti v to, a pismo so bila zmeraj bolj redka. Končno si je morala priznati, da ne more več upati.

— Da, Philip, sedaj po petih letih se dobro spominjam. — Bila je pripravljena, da bi ga zaradi tega prezirala, zasovražila.

Dvignila je glavo in jo pogledal tako izmučeno, da se je njena...

UREDNISTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROCNINA: mesečna 800 lir — Vnaprejš: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, letoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din, letno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Na SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglaševanja: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančni 200, osmrtni 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri Società Pubblicità Italianas. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst

39. Erzen Peter (Jug.) 181.40 (84, 75,5)
40. Jeme Božo (Jug.) 180.90 (82, 79,5)
42. Zajc Ludvik (Jug.) 180.10 (84, 78,5)

Letošnje 9. zimski olimpijske igre so za nami. Te so potekale v glavnem v znamenju premoči Sovjetske zveze, ki je pobrala kar 25 kolajno, od katerih jih je 11 zlatih. S tem so izboljšali bivše rekorde v zvezi z osvojitvijo kolajno. Sicer to ni edini rekord. Povedati je treba, da se je letošnje olimpijade udeležilo 1300 atletov iz 36 držav, ki so tekmovali v prisotnosti 936.000 gledalcev.

Največji osebni uspeh je dosegla sovjetska hitrostna drsalka Lidija Skoblikova, ki je sama osvojila štiri zlate kolajne. Za njo bi lahko omenili francoski smučar Marcelle in Christine Gotschick, ki sta osvojili dve zlati in dve srebrni kolajni, s čimer sta pripomogli do-

V HOKEJU NA LEDU

JUGOSLAVIJA štirinajsta v B skupini

Italija na predzadnjem mestu

INNSBRUCK, 10. — Medtem ko je bila zlata kolajna olimpijskega prvaka v hokeju na ledu že v soboto oddana Sovjetski zvezi, se je v nedeljo nadaljeval turnir za zasedbo od 9. do 16. mesta. Naravno je, da je največje zanimanje vladalo za nastop velikih, kjer je Sovjetska zveza potrdila nepremagljivost, medtem ko je Kanada razočarala. Potomci igralcev, ki so bili vajeni imeti zlato v svojih rokah, so morali iz Innsbrucka brez lovorik. Srebrna je namreč pripadla presentitviji Švedski, medtem ko so Čehi pobrali bronasto.

SKUPINA B

Poljska	7	6	0	1	40:13	12
Norveška	7	5	0	2	40:19	10
Japonska	7	4	1	2	35:31	9
Romunija	7	3	1	3	31:28	7
Avstrija	7	3	1	3	24:28	7
Jugoslavija	7	3	1	3	29:37	7
Italija	7	2	0	5	24:42	4
Madžarska	7	0	0	7	14:39	0

Na nogometno tekmo

PARTIZAN-INTER

ki bo 26. t. m. v Beogradu, potuje z našim izletom.

Cena 10.000 lir

Vpisovanje in informacije pri potovalnem in turističnem uradu

AURORA

Trst, Ul. Cicerone, 4 - Tel. 29243

di ona čutila nesrečno kot pred mnogimi leti.

— Amanda, ljuba Amanda. — Komaj je nadaljevala. — Ko ni ti samo vedela... ko bi vedela, kolikokrat sem se kesal, kot se nisem takoj vrnil, kako sem se pripravil na pot... Verjemi mi! — Govoril je o podrobnostih in odkritju pojasnjeval o kolikšine, ki so jo ločile.

Poslušala ga je in si večkrat zažela, da bi zaklicala.

— Če bi me resnično ljubil, bi se bil vrnil!

Ko je gledala njegov v letih spremenjeni obraz, se ji je vendarle zdelo, da vse razume. Mogoče jo je imel v resnici rad ta leta.

— Minilo je mnogo časa, — je ponovil.

Položi je roko na njeno.

— Vem, draga. Niso minila samo leta. Minilo je življenje.

Natakur je prinesel vino, a Philip je rekel, da je vino isto, kot sta ga bila zadnjič.

(Nadaljevanje sledi)